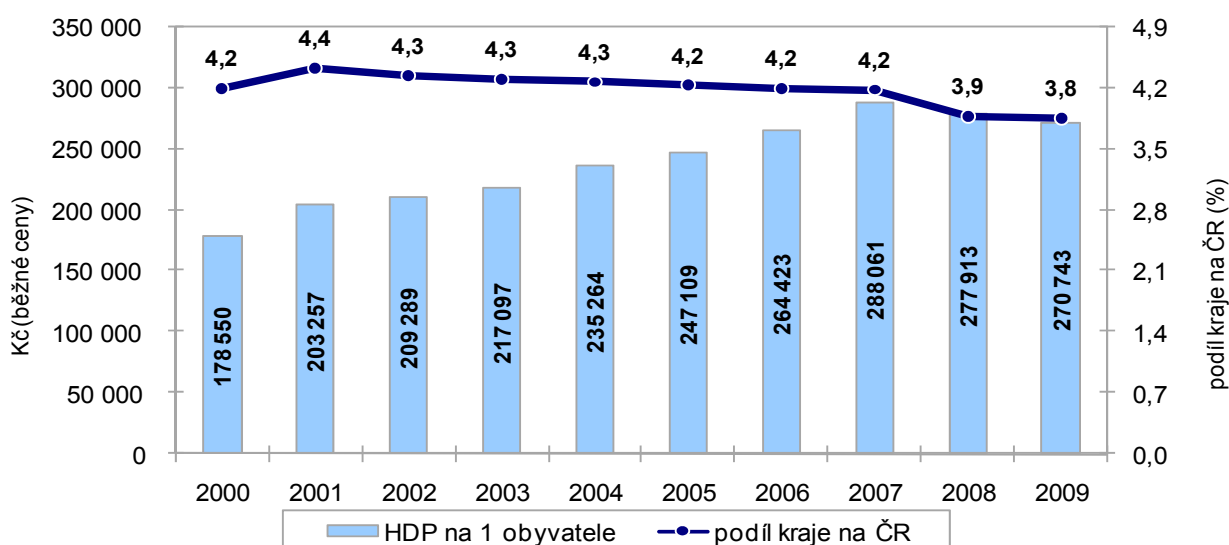

3. Ekonomický vývoj

HDP na obyvatele rostl do roku 2007.

Celková výkonnost ekonomiky kraje je měřena pomocí souhrnných ukazatelů (hrubá přidaná hodnota, hrubý domácí produkt, tvorba fixního kapitálu, disponibilní důchod domácností). Hrubý domácí produkt v Kraji Vysočina jako v celé České republice až do roku 2007 rostl. Regionální podíl na celostátním hrubém domácím produktu se pohybuje okolo 4 %. Hodnota tohoto ukazatele na 1 obyvatele dosáhla v roce 2009 výše 270,7 tisíc Kč, což představuje 78,3 % průměru ČR. Mezi kraji České republiky zaujímá Kraj Vysočina v tvorbě hrubého domácího produktu na obyvatele 11. místo za Karlovarským, Libereckým a Olomouckým krajem.

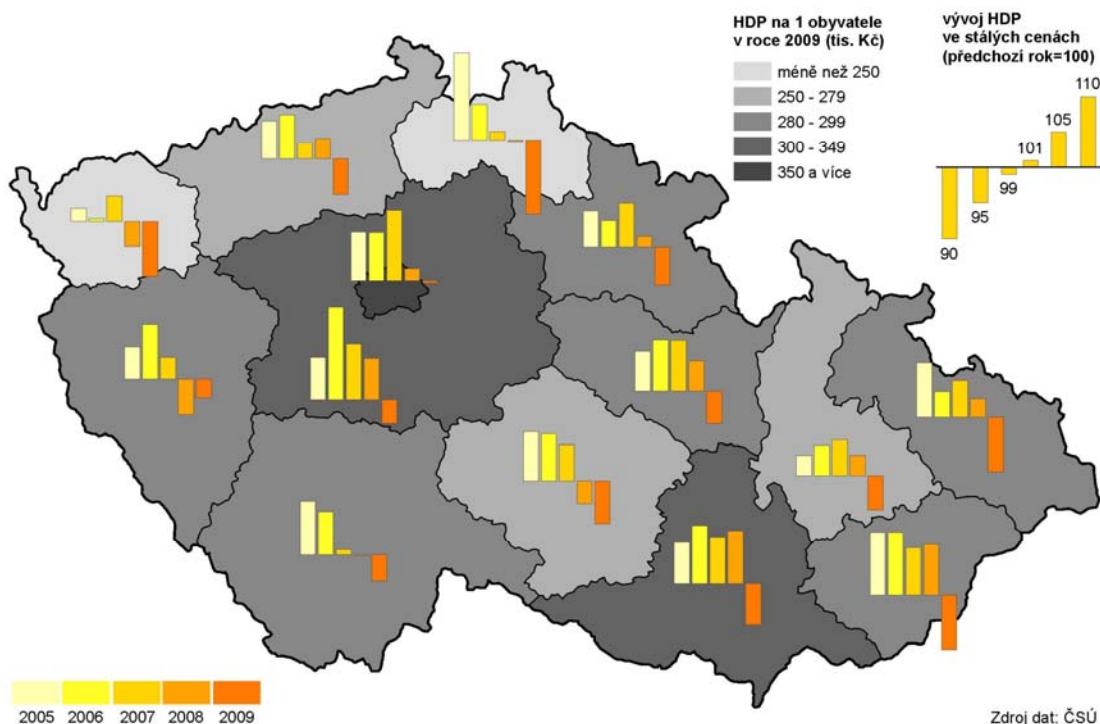
Graf 18 Hrubý domácí produkt a podíl Kraje Vysočina na ČR

Na tvorbě hrubé přidané hodnoty má kromě zpracovatelského průmyslu významný vliv i zemědělství.

Obdobně jako v jiných krajích se na tvorbě hrubé přidané hodnoty podílí v Kraji Vysočina rozhodujícím způsobem zpracovatelský průmysl, zhruba jednou třetinou. Výjimečné postavení má v kraji odvětví zemědělství, přestože se jeho podíl od roku 2000 (11,7 %) snížil téměř o polovinu v porovnání s rokem 2009 (6,1 %). Důležité je, že se v kraji projevuje pokles závislosti výkonnosti hospodářství na množství pracovní síly, což dokládá výrazně rychlejší růst hrubého domácího produktu než počtu zaměstnanců. V průběhu let 2005 až 2009 tak došlo ke zvýšení hrubého domácího produktu na 1 zaměstnance (tj. souhrnné produktivity práce) zhruba o polovinu. Regionální čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele dosáhl v roce 2009 hodnoty 169 876 Kč, což představuje 94,4 % průměru České republiky.

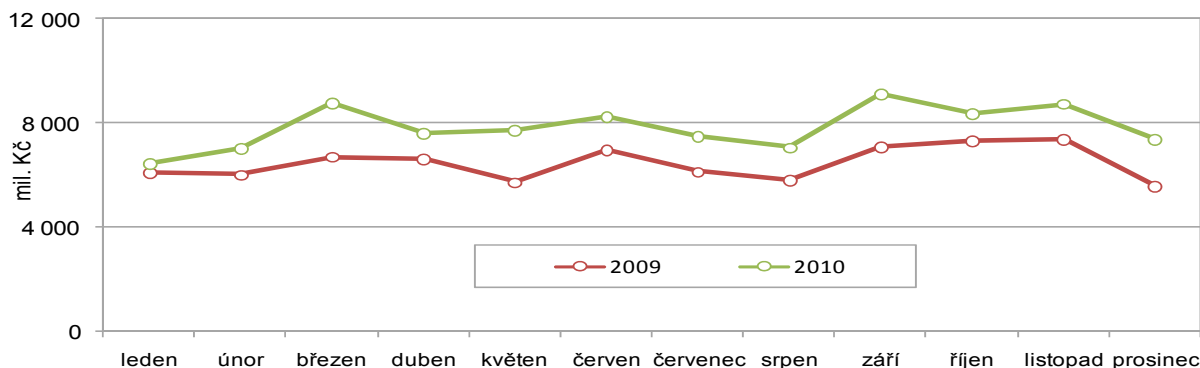
Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2005 až 2009

Objem vývozu zboží se zvýšil.

Vývoz z Kraje Vysočina se v roce 2010 podílel 3,7 % na vývozu z České republiky a o 21,4% překročil hodnotu vývozu v předchozím roce. Zaznamenaný nárůst je o 3,8 procentního bodu vyšší než průměr České republiky. Druhá polovina roku byla úspěšnější, neboť vývoz v tomto období byl téměř o 2,3 miliardy vyšší než v prvním pololetí. Absolutně byl nejvyšší objem vývozu zaznamenán v měsíci září, kdy dosáhl úrovně 9,1 mld. Nejvíce se Vysočina podílela na vývozu celé České republiky v březnu, kdy podíl vzrostl na čtyři procenta. Na jednoho obyvatele byl z Vysočiny realizován vývoz v hodnotě 182 tisíc Kč, což je ale pouze 76 % celorepublikového průměru.

Graf 19 Vývoz z Kraje Vysočina v jednotlivých měsících v letech 2009 a 2010

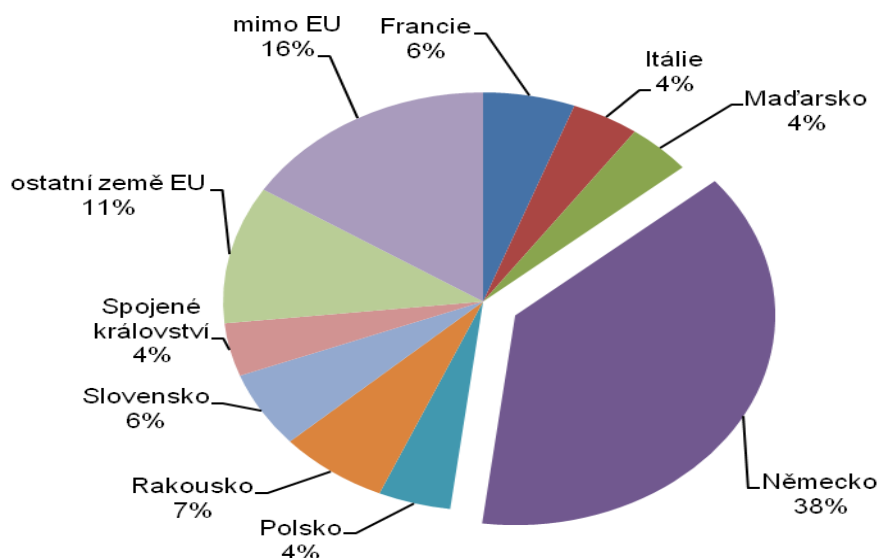

Nejvíce zboží putuje do Německa.

Podle teritoria vývozu došlo největšímu nárůstu proti roku 2009 ve vývozu z Kraje Vysočina do Maďarska (o 37,0 %) a Rakouska (o 32,9 %). Více než jedna třetina vývozu je však dlouhodobě směřována do Německa. Do zemí

Evropské unie představoval vývoz téměř 79 miliard Kč, a to je 84 % z celkového vývozu Kraje Vysočina. Proti předchozímu roku je tento podíl o 2,7 procentního bodu nižší. Pokud jde o vývoz podle druhu zboží, byl v roce 2010 zaznamenán pokles vývozu potravin a živých zvířat o 0,4 %. U ostatních druhů zboží vývoz vzrostl. Nejvyšší nárůst je vykázán u vývozu živočišných a rostlinných olejů, tuků a vosků (o 92,4 %). Největší podíl na vývozu kraje mají stroje a dopravní prostředky (58,1 %).

Graf 20 Struktura vývozu z Kraje Vysočina v roce 2010 dle zemí

Nejvíce finančních prostředků na výzkum a vývoj pochází ze soukromých domácích podnikatelských zdrojů.

V roce 2009 bylo evidováno v Kraji Vysočina celkem 80 pracovišť zabývajících se výzkumem a vývojem (VaV). Celkové výdaje v oblasti výzkumu a vývoje dosáhly v kraji v roce 2009 částky 646 mil. Kč a celkově bylo mezi roky 2005 až 2009 do výzkumu a vývoje na Vysočině investováno 3 106 mil. Kč. Nejvíce finančních prostředků na VaV pochází v Kraji Vysočina ze soukromých domácích podnikatelských zdrojů. V roce 2009 bylo věnováno na VaV z podnikatelských zdrojů 436 mil. Kč (67,5 %), z veřejných zdrojů 133 mil. Kč (20,6 %) a ze zahraničí 77 mil. Kč (11,9%). Kromě zmíněného členění výdajů na VaV podle finančních zdrojů jsou výdaje sledovány podle užití nebo-li podle sektorů provádění výzkumu a vývoje. Největší část výdajů na VaV byla v Kraji Vysočina užitá v podnikatelském sektoru, kde výdaje v roce 2009 činily 634 mil. Kč, dále následoval vládní sektor s 11 mil. Kč, ve vysokoškolském sektoru bylo užitó 0,3 mil. Kč, což je nejmenší částka ze všech krajů České republiky. Podíl mezd na celkových nákladech na VaV postupně narůstá a v roce 2009 již přesáhl 44 % hranici. Výzkumem a vývojem se v rámci Vysočiny zabývalo 648 osob, z nichž více jak polovina připadala na výzkumné pracovníky.

Podíl domácností využívající osobní počítač a připojení k internetu rapidně narůstá.

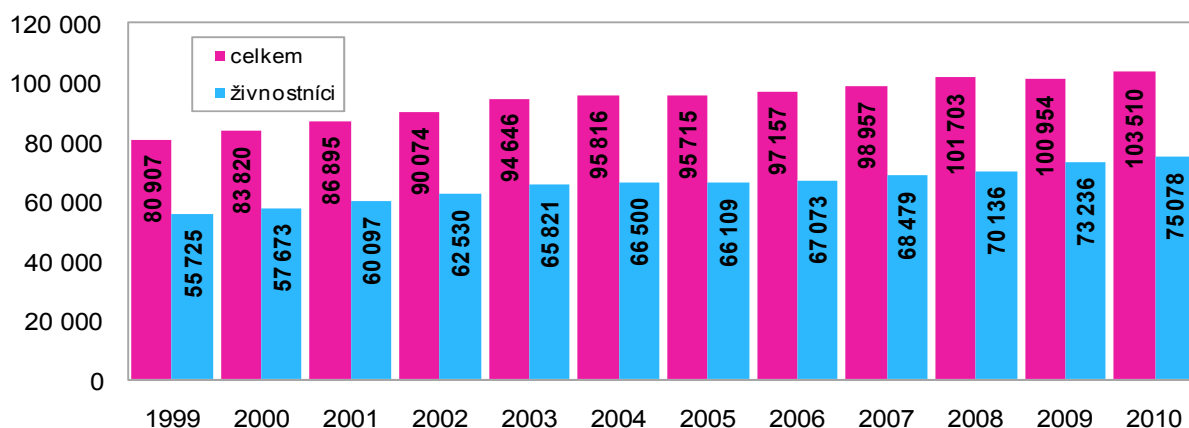
V Kraji Vysočina byla v roce 2009 vybavena polovina domácností osobním počítačem a přes 46 % domácností mělo zajištěno připojení k internetu, z toho s vysokorychlostním připojením bylo 41,6 % domácností. Fakt, že počet domácností používající osobní počítač či připojení k internetu rapidně narůstá, potvrzuje skutečnost, že v období let 2005 až 2009 vzrostl na Vysočině podíl domácností používající osobní počítač o 15,6

procentních bodů a podíl domácností s připojením k internetu dokonce o 25,5 procentních bodů.

Méně ekonomických subjektů eviduje již pouze Karlovarský kraj.

V registru ekonomických subjektů (RES) bylo na Vysočině koncem roku 2010 evidováno 103 510 jmen živnostníků, firem a dalších organizací bez ohledu na jejich ekonomickou aktivitu. Regionální podíl na celkovém republikovém počtu subjektů zachycených v RES se pohybuje okolo 4 %. Nejméně jednotek vykazuje Karlovarský kraj (82 322 subjektů) a první místo v mezikrajovém srovnání zaujímá Hl. město Praha s počtem více než 506 tisíc subjektů. V meziročním porovnání došlo na Vysočině k nárůstu o 2 564 ekonomických subjektů, tj. o 2,5 %.

Graf 21 Počet ekonomických subjektů v Kraji Vysočina (stav k 31. 12.)

Přibývá živnostníků, přesto je ale podnikatelská aktivita nejnižší v rámci krajů ČR.

Více než 80 % krajského registru tvoří fyzické osoby, z nichž jednoznačně převažují osoby podnikající na základě živnostenského zákona, tj. živnostníci. Počet podnikatelů – živnostníků na Vysočině přesáhl hranici 75 tisíc, to znamená, že meziročně přibylo 1 842 soukromých podnikatelů (index 102,5) a v porovnání s rokem 2005 se jejich počet zvýšil o téměř 9 000 (index 113,6). Při relativním vyjádření počtu soukromých podnikatelů na 1 000 obyvatel kraje se tento ukazatel pohybuje kolem 145 a Kraj Vysočina zůstává z tohoto pohledu regionem s nejnižší podnikatelskou aktivitou v České republice. Nejvíce soukromých podnikatelů v přepočtu na obyvatele pěti okresů kraje Vysočina bylo na Pelhřimovsku (157) a nejméně v okrese Třebíč (138). V Kraji Vysočina bylo dále k 31. 12. 2010 registrováno 3 539 samostatně hospodařících rolníků a zemědělských podnikatelů a 4 375 osob ve svobodném podnikání, mezi které patří například hudebníci, umělci, lékaři, advokáti, notáři, právníci aj.

U právnických osob převažují obchodní společnosti.

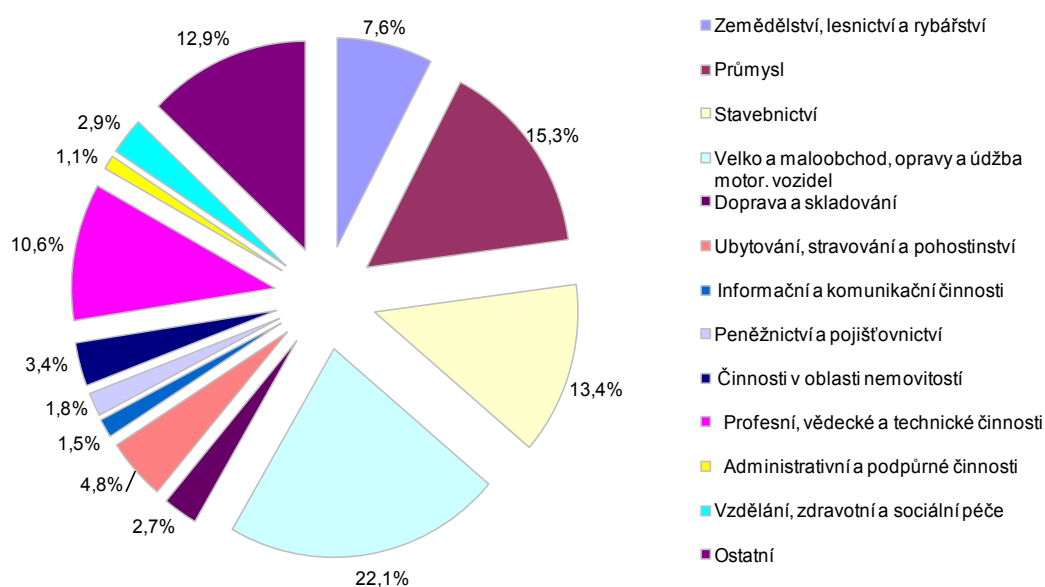
Ke konci roku 2010 bylo v RES v Kraji Vysočina zapsáno 20 518 právnických osob a proti roku 2009 jich přibylo 749. Nejčastější formou jsou společnosti s ručením omezeným, které tvoří 90 % všech obchodních společností. Nejméně využívanou formou obchodních společností jsou společnosti komanditní (31). Počet družstev se v posledních letech stabilizoval (532). Ne všechny společnosti jsou ale zakládány za účelem podnikání. V kraji je například registrováno 3 134 sdružení, spolků, společností, klubů aj., a 2 320 organizačních jednotek sdružení. Mezi evidovanými subjekty je mimo jiné 440 honebních společenstev, 704 obecních nebo městských úřadů či 290 církevních organizací. Oprávnění

k podnikání má také 2 618 zahraničních osob, z toho nejvíce v okrese Jihlava (740) a nejméně v okrese Žďár nad Sázavou (388).

Klesl počet malých a středních firem.

Největší podíl s počtem 27 738 (tj. 26,8 %) ve struktuře ekonomických subjektů dle převažující činnosti CZ-NACE tvoří subjekty zabývající se obchodem a opravami motorových vozidel. Další významnou oblastí je průmysl (15 741 subjektů, 15,2 %), stavebnictví (13 785 subjektů, 13,3 %) a profesní, vědecké a technické činnosti (10 983 subjektů, 10,6 %). V mezikrajovém porovnání Kraj Vysočina zaujímá po kraji Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Jihomoravském a Moravskoslezském šestou příčku v zemědělství, lesnictví, rybářství (7 857 subjektů, tj. 7,6 %). Počet soukromníků a firem, které zaměstnávají 1 až 9 pracovníků klesl meziročně o 80, což je zhruba 1 % subjektů této kategorie. Ubylo také 68 firem s 10 až 49 zaměstnanci a 17 firem s 50 až 249 zaměstnanci. Na druhé straně se zvýšil, a to o 6, počet firem s více jak 250 pracovníky.

Graf 22 Struktura subjektů podle převažující činnosti CZ-NACE v Kraji Vysočina k 31. 12. 2011

Propad v roce 2009 zaznamenala živočišná i rostlinná produkce.

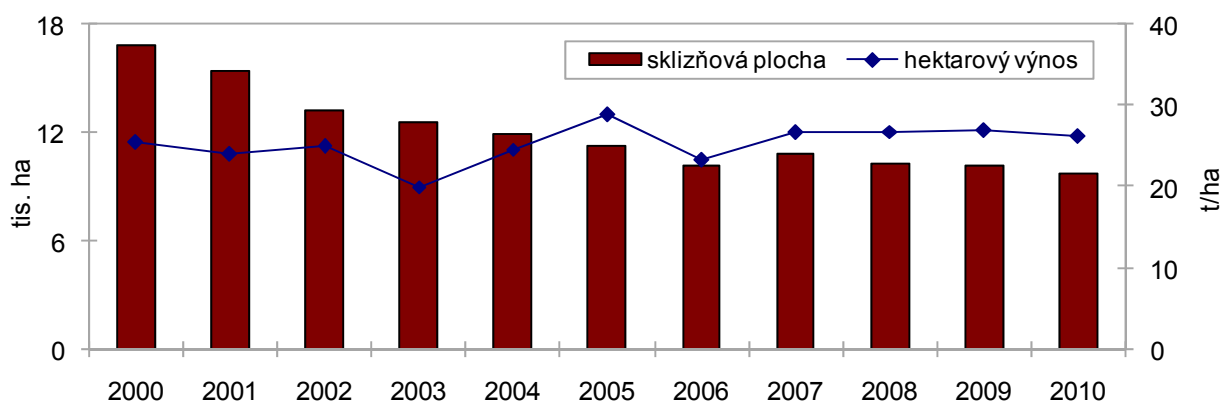
Souhrnný zemědělský účet zobrazuje produkci zemědělského odvětví v hodnotovém vyjádření. V roce 2009 měla celá zemědělská produkce v rámci Kraje Vysočina hodnotu 10 674 mil. Kč. Proti roku předchozímu je to téměř o 20 % méně. Vlivem podprůměrné sklizně došlo ke snížení rostlinné produkce a současně poklesla i živočišná produkce, kde byl zaznamenán větší meziroční propad než u rostlinné. Z celkové produkce připadalo 45 % na rostlinnou výrobu, 51% na živočišnou produkci, 3% na produkci zemědělských služeb a necelé jedno procento na nezemědělskou vedlejší činnost.

Menší osevň plochy obilovin, nejnižší hektarové výnos.

Celková sklizeň obilovin na Vysočině v roce 2010 ve výši přes 610 tisíc tun byla čtvrtá nejvyšší v rámci České republiky za Středočeským, Jihomoravským a Jihočeským krajem. Podíl Kraje Vysočina na celkové sklizni obilovin v republice činil 8,9 %. Oproti předchozímu roku poklesla sklizeň obilovin v kraji o 10,1 %, v celé ČR činil pokles 12,2 %. Menší produkce obilovin v roce 2010 byla způsobena nižším hektarovým

výnosem, který se proti předchozímu roku snížil o 6,4 %, rovněž osevní plocha obilovin byla redukována o 5,6 %. V roce 2010 sklídili zemědělci na Vysočině v průměru 4,12 tuny obilovin z jednoho hektaru, což představuje 14. místo mezi regiony a je to nejnižší výnos v rámci České republiky. Na prvním místě pomyslného žebříčku se umístil Zlínský kraj s výnosem 5,14 t/ha. Kraj Vysočina vzhledem k přírodním podmínkám nemůže konkurovat produkčním oblastem, jako je střední a jižní Morava, střední Čechy nebo Polabí. To se projevuje zvláště u výnosů pšenice a ječmene, tedy rozhodujících druhů obilovin. Přesto dosáhl průměrný výnos pšenice ozimé (4,70 t/ha) a ječmene jarního (3,47 t/ha). Zcela konkurenceschopnými obilovinami pro Vysočinu jsou žito, oves a triticales, což vyplývá i ze srovnání výnosů s průměrem ČR v posledních pěti letech. Mezi kraji zaujímá Vysočina první místo ve sklizni žita (téměř 24 tis. tun v roce 2010, tj. více než jedna pětina republikové sklizně) a druhé místo ve sklizni ova (téměř 22 tis. tun v roce 2010). Tyto druhy obilovin se však pěstují v podstatně menší míře, triticales a oves slouží spíše ke krmným účelům. Naopak žitná mouka a ovesné vločky jsou typickou potravinářskou surovinou. Plochy žita se proti roku 2009 zmenšily o jednu pětinu, ale výměra ova se proti předchozímu roku rozšířila přibližně o tisíc hektarů.

Graf 23 Plochy a hektarové výnosy brambor v Kraji Vysočina

Kraj Vysočina – největší producent brambor v ČR.

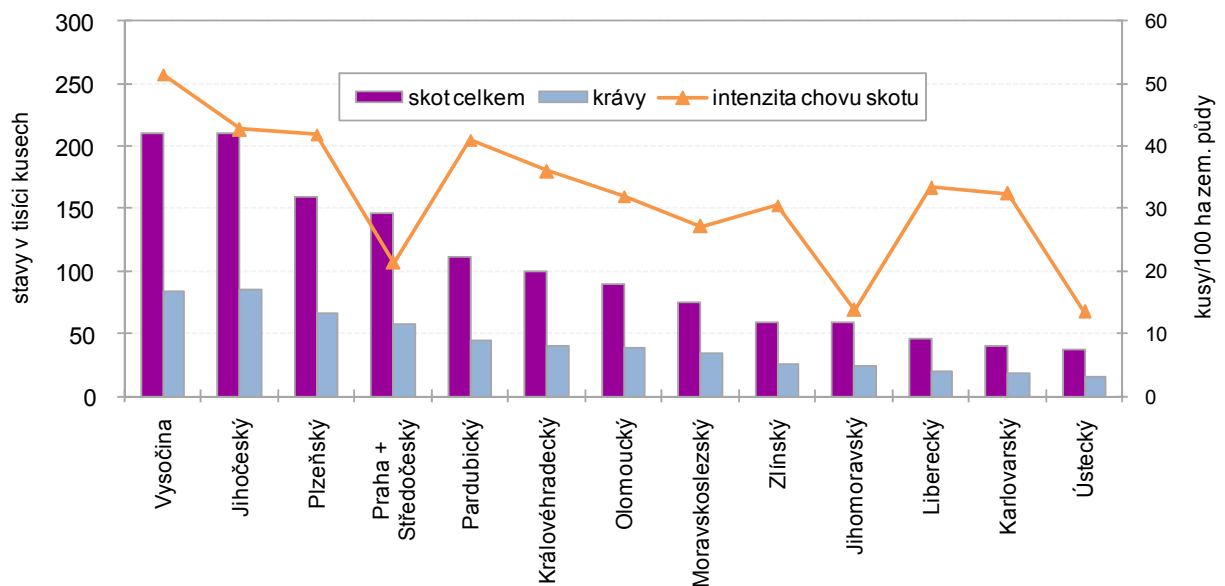
Kraj Vysočina je tradičně dominantním krajem v pěstování brambor. Také v roce 2010 se kraj podílel více jak jednou třetinou na celkové produkci brambor v České republice. Celkem zemědělci na Vysočině sklídili téměř 255 tisíc tun brambor, ale sklizňová plocha se v roce 2010 zmenšila o 5 %. Hektarový výnos představoval 26,23 tuny a převýšil o 1,66 tuny republikový průměr. Z ostatních zemědělských plodin zaujímá Vysočina první místo ve sklizni pícnin na orné půdě (v seně) i ve sklizni kukuřice na zeleno a siláž (oboje téměř 16 % produkce ČR), což koresponduje s nejvyššími stavy skotu a také s vyšším stupněm zornění v méně příznivých oblastech. Na třetím místě za Jihočeským a Plzeňským krajem je sklizeň píce v seně z trvalých travních porostů (8,8 % produkce ČR).

Kraj Vysočina má rovněž dominantní postavení v chovu skotu.

Stavy skotu se na Vysočině meziročně zvýšily o 320 kusů, tj. o 0,2 %. K datu soupisu 1. 4. 2011 tak bylo chováno 210 949 kusů skotu, což je 15,7 % republikového stáda. V rámci celé České republiky byly stavy skotu sníženy o 0,4 % a pokles je zaznamenán v šesti krajích, největší

v Pardubickém a Jihomoravském kraji. Na Vysočině byla klesající tendence nepřetržitá od roku 1999 a zastavila se až v roce 2010. V Kraji Vysočina představuje podíl krav z celkového stáda skotu 39,4 %. Počet chovaných krav se od předchozího soupisu snížil o 49 kusů tj. o 0,1 %, zatímco v celé České republice bylo zaznamenáno zvýšení o 0,1 % a omezení chovu krav je dokumentováno v šesti krajích. V chovu prasat jsou zaznamenány podobné tendence, neboť od minulého šetření se stavy prasat snížily o 38 333 kusů tj. o 12 %. V celé republice bylo omezení chovu mírnější (8,4 %) a bylo dokumentováno ve všech krajích s výjimkou Ústeckého a Pardubického. K rozhodnému okamžiku bylo v kraji chováno 280 866 kusů prasat, což je 16,1 % z celkových stavů České republiky. Relativně největší úbytek byl zaznamenán v Libereckém kraji, kde počet prasat poklesl o jednu třetinu. Velké omezení chovů bylo doloženo i v Jihočeském kraji (-52 tisíc kusů) a Jihomoravském kraji (-38 tisíc kusů). Podíl prasníc ve stádu prasat představoval 7,1 %, takže celkem bylo chováno 19 891 kusů. Proti soupisu z předchozího roku se stavy drůbeže na Vysočině omezily o jednu dvacatinu. V chovech se tak nacházelo 448 981 kusů drůbeže, což jsou asi 2 % z drůbeže chované v celé republice. V převážné většině se jednalo o drůbež hrabavou (přibližně 98 %). Počet slepic se meziročně snížil o 12 079 kusů (tj. o 12,1 %), takže v rozhodném okamžiku bylo na Vysočině chováno 87 701 slepic.

Graf 24 Stavy skotu podle krajů k 1. 4. 2011

Produkce masa, zejména vepřového meziročně vzrostla, naopak poklesla produkce mléka.

V Kraji Vysočina bylo v roce 2010 vyrobeno téměř 54 tisíc tun masa v jatečné hmotnosti, a to je 15,3 % z celkové produkce masa v České republice. Převážně se jedná o maso vepřové, které představuje téměř 80 % z celkové produkce, 20 % připadá na maso hovězí. V porovnání s rokem 2009 výroba masa v Kraji Vysočina vzrostla o 4 %, což je ovlivněno výrobou vepřového masa, neboť u hovězího byl zaznamenán mírný pokles. Mléka bylo vyrobeno 430 mil. litrů, což představuje dokonce přes 17 % z celkové produkce České republiky. V porovnání s předchozím rokem byl zaznamenán v Kraji Vysočina pokles výroby mléka o 4,3 %.

V lesích převažuje smrk, rovněž se smrkové dřevo nejvíce těží.

Na Vysočině se v roce 2010 rozkládaly lesní pozemky na výměře 206 723 ha. Z celkové rozlohy kraje to představuje 30,4 % a z výměry lesních porostů celé České republiky je podíl Kraje Vysočina na úrovni 7,8 %. V roce 2010 bylo zalesněno 1 928 ha, což je o 9,7 % více než v předchozím roce. Nový les je ze 70 % osázen jehličnany, z nichž polovinu tvoří smrk. Mezi listnatými stromy převažuje buk. Přirozená obnova lesa byla uplatněna na 575 ha lesních pozemků. V roce 2010 bylo vytěženo 1 605 962 m³ dřeva z toho 12 % připadalo na náhodnou živelní těžbu. Jehličnany tvořily 97,6 % vytěženého dřeva a v převážné většině se opět jednalo o smrk.

Oživení průmyslové výroby – nárůst tržeb, již pouze mírnější pokles počtu zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích.

V roce 2010 mělo v Kraji Vysočina sídlo 131 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci, což představuje 5,6 % z republikového úhrnu. V průměru zaměstnávaly tyto průmyslové podniky 44 050 fyzických pracovníků, tj. 5,9 % z republikového úhrnu. Na rozdíl od vývoje v České republice, kde zaměstnanost v průmyslu klesla o 4,2 %, v Kraji Vysočina byl zaznamenán pokles pouze 0,7 %. Průmyslové podniky na Vysočině zaznamenaly v roce 2010 nárůst tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy o téměř 13 %, což představuje v rámci celé České republiky pátý nejvyšší nárůst a tento je o 2,2 procentního bodu nad republikovým průměrem. Z celkového objemu tržeb představovaly v roce 2010 tržby za přímý vývoz 66,2 %, což je po kraji Královéhradeckém a Plzeňském třetí nejvyšší podíl. Největší nárůst tržeb zaznamenaly v roce 2010 na Vysočině podniky z odvětví výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (32,8 %), výroba počítačů a optických přístrojů a zařízení (25,5 %) a výroba strojů a zařízení (22,1 %), naopak pokles tržeb byl vykázan v podnicích vyrábějících oděvy (11,8 %) a nábytek (5,9 %).

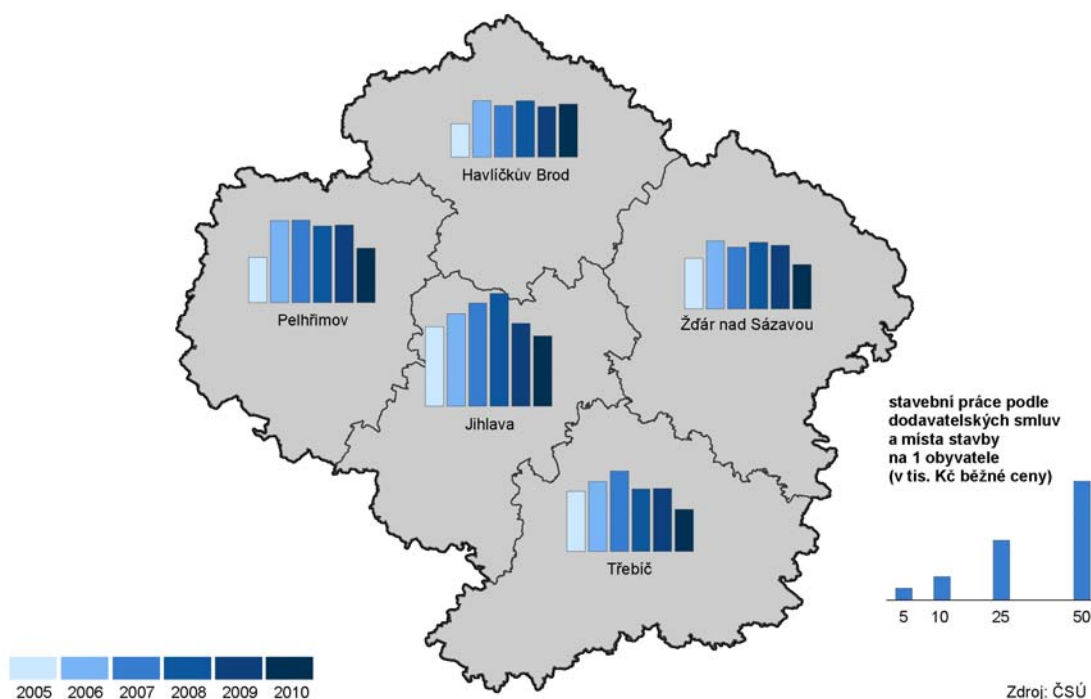
Vysoká dynamika růstu mezd v průmyslových podnicích, za průměrem ČR však stále zaostáváme.

Dynamika růstu průměrné měsíční mzdy v průmyslových podnicích se 100 a více zaměstnanci byla na Vysočině 105,8 %, zatímco v České republice o 1,1 procentního bodu nižší. Svoji hodnotou 23 745 Kč však dosáhla jen na úroveň 93,3 % průměru České republiky. Nejvyšší průměrná mzda byla vykázána tradičně v Hlavním městě Praze (33 559 Kč).

Objem základní stavební výroby poklesl.

Objem základní stavební výroby dosáhl v roce 2010 v celkem 42 stavebních podnicích s padesáti a více zaměstnanci se sídlem v Kraji Vysočina částky 6 597 milionů Kč. Ve srovnání s rokem 2009 to představuje pokles o 0,2 %, ale proti roku 2008 naopak nárůst o 5 %. Objem prací ve stavebnictví vzrostl pouze ve třech krajích a v rámci České republiky poklesl o 6,9 %. Na celkovém objemu základní stavební výroby v celé České republice se tak Vysočina v roce 2010 podílela 3,5 %. Pozemní stavitelství se na základní stavební výrobě v Kraji Vysočina podílelo 63 % a podíl inženýrského stavitelství činil 32,2 %. Proti předchozímu období se mírně zvýšil podíl inženýrského stavitelství. Ve stavebních podnicích s padesáti a více zaměstnanci se sídlem v Kraji Vysočina pracovalo v roce 2010 v průměru 5 086 zaměstnanců a oproti předchozímu roku se jejich počet snížil o 2,9 %. Průměrná měsíční mzda ve sledovaném období vzrostla o 6,2 % a představuje tak částku 24 908 Kč.

Stavební práce v okresech Kraje Vysočiny v letech 2005 až 2010

Méně stavebních povolení a ohlášení.

V průběhu roku 2010 bylo stavebními úřady v Kraji Vysočina vydáno celkem 6 052 stavebních ohlášení a povolení, což bylo o 12 % méně než v předchozím roce a tento počet představoval 5,8 % všech ohlášení a povolení vydaných v roce 2010 v celé České republice. V rámci kraje připadalo nejvíce vydaných stavebních ohlášení a povolení na okres Žďár nad Sázavou (22,7 %), nejméně připadalo na Pelhřimovsko (14,9 %). Počet vydaných ohlášení a povolení se meziročně zvýšil pouze v okrese Třebíč (ale jen o jedno procento), nejvíce poklesl v okrese Havlíčkův Brod (téměř o třetinu). Z celkového počtu vydaných ohlášení a povolení na stavby na ochranu životního byl výrazně nejvyšší podíl na Jihlavsku (40,5 %), naopak nejméně jich bylo v okrese Pelhřimov (9 %).

Předpokládaná hodnota povolených staveb i nadále roste.

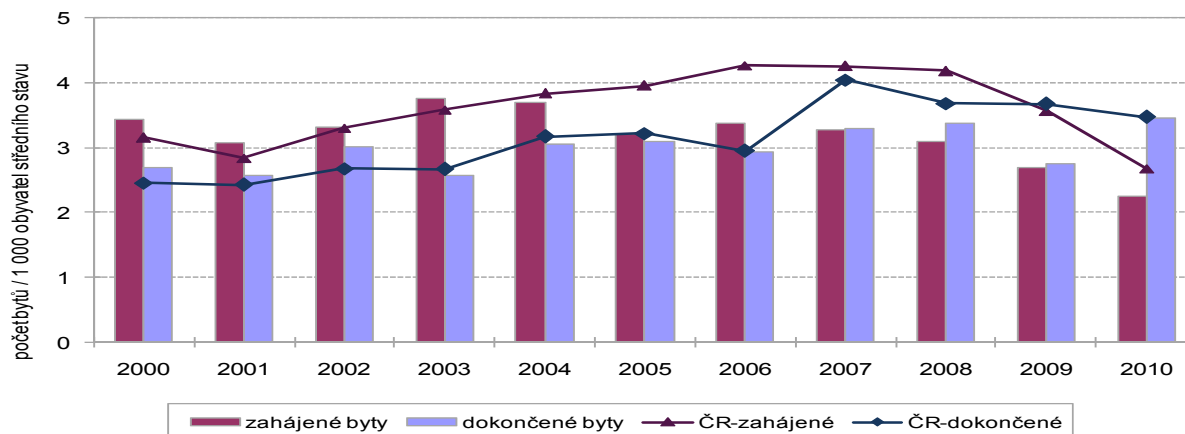
Celková orientační předpokládaná hodnota staveb, na něž bylo v roce 2010 na Vysočině vydáno stavební ohlášení nebo povolení, činila 18 470 milionů Kč, což je o 13,5 % více než v roce předchozím. Tato částka představuje 5,1 % celkové předpokládané hodnoty staveb za celou Českou republiku. Průměrná hodnota jednoho vydaného stavebního ohlášení a povolení činila v roce 2010 v Kraji Vysočina 3 052 tisíc Kč, což představovalo 89 % úrovně České republiky, mezi kraji tato hodnota řadí Vysočinu na desáté místo. Mezi okresy Vysočiny v tomto ukazateli vynikal jihlavský okres (22,9 % nad úroveň kraje), naopak nejmenší hodnota byla vykazována na Pelhřimovsku (38,1 % pod krajskou hodnotou).

Počet zahájených bytů se meziročně snížil...

Počet 1 154 zahájených bytů v Kraji Vysočina v roce 2010 představoval proti předchozímu roku pokles o 16,4 %. Ve všech krajích byla zahájena výstavba menšího počtu bytů než v předchozím roce. Na celkovém počtu zahájených bytů v celé České republice se náš kraj v roce 2010 podílel 4,1 %. V rámci kraje byla stavba největšího počtu bytů zahájena

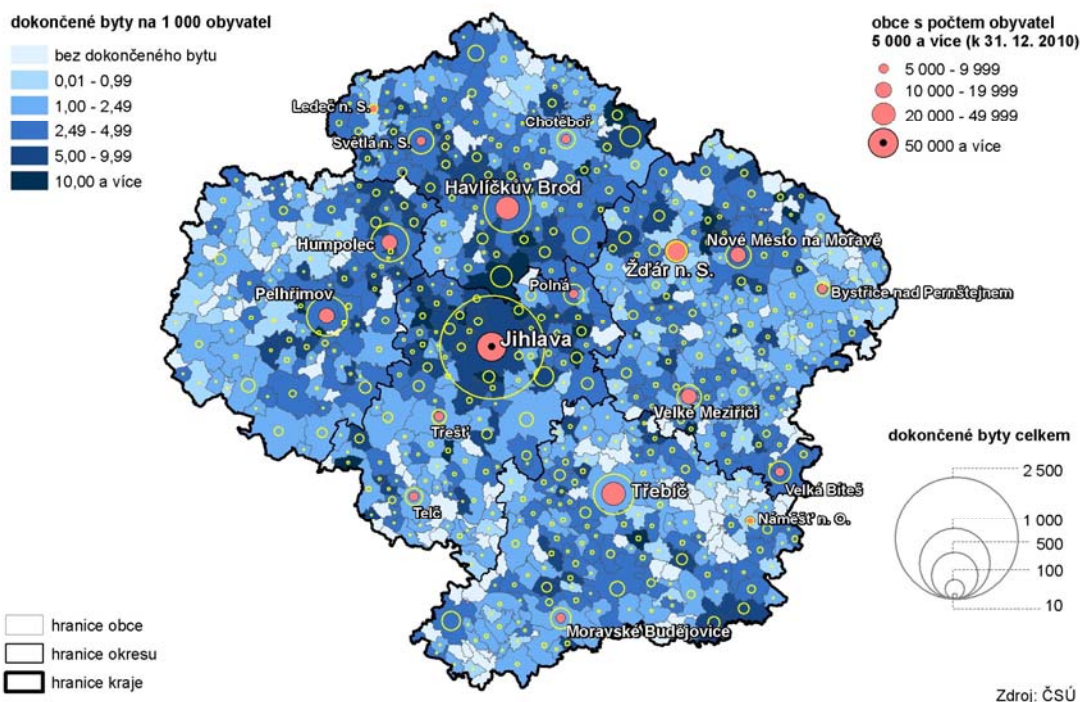
na Jihlavsku (26,7 % celkového počtu), nejméně na Třebíčsku (16,3 %). Ze zahájených bytů připadaly na Vysočině téměř dvě třetiny na byty v rodinných domech.

Graf 25 Intenzita bytové výstavby v Kraji Vysočina

...naopak dokončených bytů bylo o čtvrtinu více. Dokončeno bylo v roce 2010 v Kraji Vysočina 1 772 bytů, což představuje 3,9 % všech dokončených bytů v České republice, a oproti předchozímu roku přírůstek o 25,1 %. Největší podíl dokončených bytů připadal na okres Jihlava (30,3 %), naopak na třebíčský okres připadalo jen necelých 14 % dokončených bytů. Mezi dokončenými byty ve všech okresech kraje převažovaly byty v rodinných domech, nejnižší byl jejich podíl v okrese Pelhřimov (47,0 %), nejvyšší na Třebíčsku (81,4 %). Výstavba bytových domů je nejvíce rozšířena v okrese Jihlava, kde nově vzniklo 206 bytů. V okrese Pelhřimov bylo dokončeno 84 bytů v domově pro seniory.

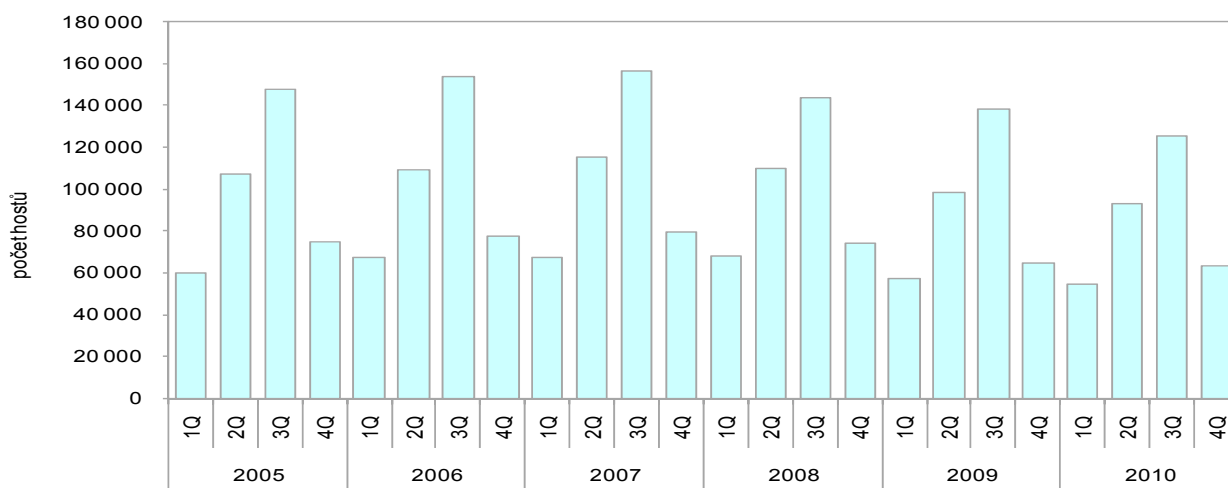
Bytová výstavba v obcích Kraje Vysočina v letech 2005 až 2010

Do kraje přijíždí méně hostů a pobývají zde kratší dobu.

V Kraji Vysočina zůstává cestovní ruch stále okrajovým odvětvím z hlediska zaměstnanosti i tvorby hrubé přidané hodnoty. Podíl odvětví ubytování a stravování se na tvorbě hrubé přidané hodnoty pohyboval v rozmezí 1,15 % v roce 2007 po 1,49 % v roce 2009. Shodně je tomu i s podpůrnými ukazateli návštěvnosti. V současné době mají turisté k dispozici 346 hromadných ubytovacích zařízení s 19 954 lůžky. Více než třetina kapacit připadá na Žďársko. Příliv domácích i zahraničních hostů dlouhodobě stagnuje. Během roku 2010 navštívilo kraj 336 225 hostů, tj. zhruba o 22 tisíc méně než v roce 2009 a je to nejnižší návštěvnost od roku 2005. Zhruba 14 % tvořili zahraniční návštěvníci a jejich počet se snížil o více než 1 107 osob. Méně turistů navštívilo pouze kraj Ústecký a Pardubický. Neprodukuje se rovněž ani doba pobytu hostů. Zatímco v roce 2005 to byly 4 dny (u cizinců 4,3 dny) v roce 2010 pak 3,5 dne (u zahraničních návštěvníků 3,2 dne).

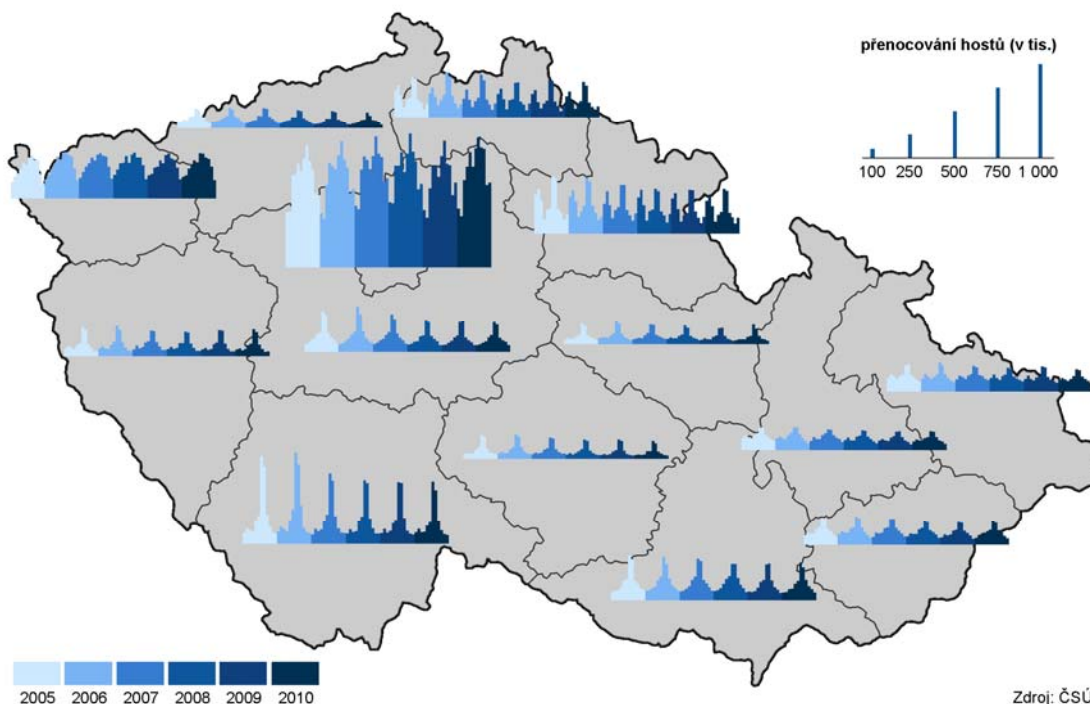
Graf 26 Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v Kraji Vysočina

Nejvíce k nám jezdí návštěvníci z Německa.

Ve struktuře zahraničních hostů jednoznačně převažují návštěvníci z Německa. V roce 2010 jich přijelo téměř 14 tisíc, což představuje 30 % zahraničních turistů a je to největší podíl dosažený v letech 2005 až 2010. K dalším zemím, jejichž občané zavítali ve větším počtu na Vysočinu, patří Slovensko, Rakousko, Polsko, Francie a zvláště v prvních třech letech sledovaného období také Nizozemí. V průměru nejvíce času zde strávili Belgičané (3,8 dne), Slováci (3,3 dne) a Holanďané (3,1 dne). Naopak ani ne 3 dny zde pobývali návštěvníci z Francie, Rakouska a Polska.

**Přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2005 až 2010
(údaje za jednotlivé měsíce)**

**Objem nákladní
dopravy se v roce 2009
snížil...**

V roce 2009 bylo v Kraji Vysočina přepraveno po železnici 981 tisíc tun nákladů. Z toho 5 % bylo přepravováno v rámci kraje, mimo kraj bylo vyvezeno 35 % (nejvíce do Ústeckého kraje) a naopak z ostatních regionů bylo do Kraje Vysočina dovezeno 60 % nákladů (opět nejvíce z Ústeckého kraje). Silniční doprava na Vysočině přepravila ve stejném období téměř 22 mil. tun nákladů, přičemž 72 % připadalo na přepravu v rámci regionu. Do ostatních krajů bylo vyvezeno 12 % nákladů (nejvíce do Jihomoravského kraje) a na dovoz připadá 15 % (nejvíce ze Středočeského kraje). V porovnání s předchozím rokem se objem nákladní dopravy snížil o 8 %.

**...nižší byl i počet
přepravených osob.**

Železnice přepravila v Kraji Vysočina v roce 2009 přes 5,7 mil. cestujících. Přibližně polovina cestovala v rámci kraje. Dojíždka i vyjíždka z kraje se podílely 25 %, přičemž nejvíce cestujících přejíždělo mezi Vysočinou a Jihomoravským krajem. V porovnání s rokem 2008 ubylo v kraji 8,5 % cestujících, kteří používají železnici. Veřejná autobusová doprava v rámci regionu přepravila přes 17 mil. osob, což je proti předchozímu roku o 5,2 % méně.